

Tabl 1. Cynllunio ar gyfer cynnydd mewn Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg (CGM) i blant rhwng 3 ac 16 oed: enghraifft i gefnogi ymarferwyr

	Cam Cynnydd 1 (5 oed)	Cam Cynnydd 2 (8 oed)	Cam Cynnydd 3 (11 oed)	Cam Cynnydd 4 (14 oed)	Cam Cynnydd 5 (oed)
	Camau cynnar y daith		Ymhellach ar hyd y daith	Yn ddiweddarach ar y daith	
Archwilio	Rwy'n dechrau ystyried a gofyn cwestiynau syml am fywyd.	Rwy'n gallu ymgysylltu â rhywfaint o gwestiynau dyfnach am fywyd yn ogystal â rhywfaint o ymatebion crefyddol ac anghrefyddol i'r cwestiynau hyn.	Rwy'n gallu archwilio ystod o bethau sy'n ffurfio fy hunaniaeth, a disgrifio rhywfaint o straeon, credoau a phrofiadau crefyddol ac anghrefyddol amrywiol pobl yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.	Rwy'n gallu archwilio a dadansoddi sut caiff hunaniaeth ei ffurfio yng nghyd-destun straeon, credoau a phrofiadau crefyddol ac anghrefyddol amrywiol pobl yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.	Rwy'n gallu archwilio a dadansoddi materion moesegol a moesol, yn y gorffennol a'r presennol, sy'n herio fy ngwybodaeth a'm gwerthoedd fy hun.
	Rwy'n dechrau archwilio rhywfaint o faterion moesegol a moesol sy'n berthnasol i'm bywyd.	Rwy'n gallu ymgysylltu â materion moesegol a moesol, yn y gorffennol a'r presennol, gan gynnwys y rhai sy'n herio fy ngwybodaeth a'm gwerthoedd fy hun.	Rwy'n gallu archwilio ystod o bethau sy'n ffurfio fy hunaniaeth, a disgrifio rhywfaint o straeon, credoau a phrofiadau crefyddol ac anghrefyddol amrywiol pobl yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.	Rwy'n gallu archwilio a dadansoddi sut caiff hunaniaeth ei ffurfio yng nghyd-destun straeon, credoau a phrofiadau crefyddol ac anghrefyddol amrywiol pobl yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.	Rwy'n gallu archwilio a dadansoddi materion moesegol a moesol, yn y gorffennol a'r presennol, sy'n herio fy ngwybodaeth a'm gwerthoedd fy hun.
	Rwy'n dechrau archwilio rhywfaint o faterion moesegol a moesol sy'n berthnasol i'm bywyd.	Rwy'n gallu ymgysylltu â materion moesegol a moesol, yn y gorffennol a'r presennol, gan gynnwys y rhai sy'n herio fy ngwybodaeth a'm gwerthoedd fy hun.	Rwy'n gallu archwilio ystod o bethau sy'n ffurfio fy hunaniaeth, a disgrifio rhywfaint o straeon, credoau a phrofiadau crefyddol ac anghrefyddol amrywiol pobl yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.	Rwy'n gallu archwilio a dadansoddi sut caiff hunaniaeth ei ffurfio yng nghyd-destun straeon, credoau a phrofiadau crefyddol ac anghrefyddol amrywiol pobl yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.	Rwy'n gallu archwilio a dadansoddi materion moesegol a moesol, yn y gorffennol a'r presennol, sy'n herio fy ngwybodaeth a'm gwerthoedd fy hun.
	Rwy'n dechrau archwilio rhywfaint o gysyniadau a symbolau crefyddol ac anghrefyddol.	Rwy'n gallu ymgysylltu â materion moesegol a moesol, yn y gorffennol a'r presennol, gan gynnwys y rhai sy'n herio fy ngwybodaeth a'm gwerthoedd fy hun.	Rwy'n gallu archwilio ystod o bethau sy'n ffurfio fy hunaniaeth, a disgrifio rhywfaint o straeon, credoau a phrofiadau crefyddol ac anghrefyddol amrywiol pobl yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.	Rwy'n gallu archwilio a dadansoddi sut caiff hunaniaeth ei ffurfio yng nghyd-destun straeon, credoau a phrofiadau crefyddol ac anghrefyddol amrywiol pobl yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.	Rwy'n gallu archwilio a dadansoddi materion moesegol a moesol, yn y gorffennol a'r presennol, sy'n herio fy ngwybodaeth a'm gwerthoedd fy hun.
Gwerthuso	Rwy'n dechrau ymgysylltu â ffynonellau awdurdod a doethineb crefyddol ac anghrefyddol, er enghraifft, drwy straeon.	Rwy'n gallu defnyddio tystiolaeth gan wahanol ffynonellau crefyddol ac anghrefyddol, gan gynnwys ffynonellau awdurdod a doethineb, arteffactau a phobl i gefnogi fy addysg.	Rwy'n gallu archwilio ystod o bethau sy'n ffurfio fy hunaniaeth, a disgrifio rhywfaint o straeon, credoau a phrofiadau crefyddol ac anghrefyddol amrywiol pobl yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.	Rwy'n gallu archwilio a dadansoddi sut caiff hunaniaeth ei ffurfio yng nghyd-destun straeon, credoau a phrofiadau crefyddol ac anghrefyddol amrywiol pobl yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.	Rwy'n gallu archwilio a dadansoddi materion moesegol a moesol, yn y gorffennol a'r presennol, sy'n herio fy ngwybodaeth a'm gwerthoedd fy hun.
	Rwy'n dechrau meddwl am sut rwy'n teimlo am rywfaint o ddigwyddiadau a phrofiadau cyfarwydd.	Rwy'n gallu myfyrio ar fy marn am wahanol ddigwyddiadau a phrofiadau.	Rwy'n gallu archwilio ystod o bethau sy'n ffurfio fy hunaniaeth, a disgrifio rhywfaint o straeon, credoau a phrofiadau crefyddol ac anghrefyddol amrywiol pobl yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.	Rwy'n gallu archwilio a dadansoddi sut caiff hunaniaeth ei ffurfio yng nghyd-destun straeon, credoau a phrofiadau crefyddol ac anghrefyddol amrywiol pobl yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.	Rwy'n gallu archwilio a dadansoddi materion moesegol a moesol, yn y gorffennol a'r presennol, sy'n herio fy ngwybodaeth a'm gwerthoedd fy hun.
	Rwy'n dechrau meddwl am deimladau a barn pobl eraill am ddigwyddiadau neu brofiadau cyfarwydd.	Rwy'n gallu deall a chymharu barn pobl am ddigwyddiadau a phrofiadau mewn ffynonellau a thystiolaeth.	Rwy'n gallu archwilio ystod o bethau sy'n ffurfio fy hunaniaeth, a disgrifio rhywfaint o straeon, credoau a phrofiadau crefyddol ac anghrefyddol amrywiol pobl yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.	Rwy'n gallu archwilio a dadansoddi sut caiff hunaniaeth ei ffurfio yng nghyd-destun straeon, credoau a phrofiadau crefyddol ac anghrefyddol amrywiol pobl yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.	Rwy'n gallu archwilio a dadansoddi materion moesegol a moesol, yn y gorffennol a'r presennol, sy'n herio fy ngwybodaeth a'm gwerthoedd fy hun.
	Rwy'n dechrau meddwl am yr effaith yr wyf i ac eraill yn ei chael ar fy nghymuned a'r byd naturiol.	Rwy'n gallu myfyrio ar effaith crefydd a chredoau ar fy nghymuned, diwylliant, cymdeithas a'r byd naturiol.	Rwy'n gallu archwilio ystod o bethau sy'n ffurfio fy hunaniaeth, a disgrifio rhywfaint o straeon, credoau a phrofiadau crefyddol ac anghrefyddol amrywiol pobl yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.	Rwy'n gallu archwilio a dadansoddi sut caiff hunaniaeth ei ffurfio yng nghyd-destun straeon, credoau a phrofiadau crefyddol ac anghrefyddol amrywiol pobl yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.	Rwy'n gallu archwilio a dadansoddi materion moesegol a moesol, yn y gorffennol a'r presennol, sy'n herio fy ngwybodaeth a'm gwerthoedd fy hun.

Gwybodaeth a dealltwriaeth	Rwy'n dechrau dod ar draws ffeithiau, barn a chredoau.	Rwy'n gallu deall y gwahaniaeth rhwng ffeithiau, barn a chredoau mewn cyd-destunau crefyddol ac anghrefyddol.	Rwy'n gallu egluro'r gwahaniaeth rhwng ffeithiau, barn a chredoau mewn ystod o gyd-destunau crefyddol ac anghrefyddol.
	Rwy'n dechrau cydnabod manau addoli a llefydd, tirluniau ac amgylcheddau arbennig eraill yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.	Rwy'n gallu nodi amrywiaeth o fannau addoli a llefydd, tirluniau ac amgylcheddau arbennig eraill yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach, a disgrifio eu nodweddion.	Rwy'n gallu rhoi esboniadau manwl i nodweddion arbennig ac arwyddocâd crefyddol neu ysbrydol manau addoli a llefydd, tirluniau ac amgylcheddau arbennig eraill yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal â'r byd ehangach.
	Rwy'n dechrau cydnabod y tebygrwydd a'r gwahaniaeth rhwng fy mywyd i a bywydau eraill.	Rwy'n gallu nodi a disgrifio'r tebygrwydd a'r gwahaniaeth ar draws ac o fewn crefyddau a chredoau.	Rwy'n gallu rhoi esboniadau cynhwysol i'r tebygrwydd a'r gwahaniaeth ar draws ac o fewn crefyddau a chredoau.
	Rwy'n dechrau dod ar draws atebion gwahanol i rai cwestiynau pwysig.	Rwy'n gallu disgrifio ymatebion gwahanol i'r cwestiynau dyfnach am fywyd yn ddibynnol ar bwy sy'n ateb a beth yw eu credoau a'u profiadau.	Rwy'n gallu deall fod ymatebion i'r cwestiynau dyfnach am fywyd yn gymhleth ac yn aml yn amhendant, a gallaf egluro sut a pham eu bod yn ffurfio ac yn newid dros amser.
Parch	Rwy'n dechrau ystyried teimladau pobl eraill a gallaf gydnabod gwerth fy marn i a barn eraill.	Rwy'n datblygu empathi, parch ac ystyriaeth ar gyfer eraill, gan gynnwys pobl y mae crefydd a chredoau yn bwysig iddynt.	Rwy'n dangos empathi, parch ac ystyriaeth ar gyfer eraill, gan gynnwys pobl y mae crefydd a chredoau yn bwysig iddynt.
	Rwy'n dechrau gwneud pethau i bobl eraill yn ogystal â fy hun.	Rwy'n gallu cydnabod fy nghyfrifoldebau mewn perthynas â'm cymuned a'r gymdeithas ehangach.	Rwy'n deall fy rôl a'm cyfrifoldebau i ac eraill mewn perthynas â'r ardal leol a'r gymdeithas ehangach.
	Rwy'n dechrau deall bod gan fy ngweithredoedd a'm hymddygiad i a phobl eraill achosion ac effeithiau.	Rwy'n gallu cydnabod ystod o ffactorau sy'n dylanwadu ar fy ngweithredoedd a'm hymddygiad i a phobl eraill, gan gynnwys credoau a gwerthoedd crefyddol ac anghrefyddol.	Rwy'n deall a gwerthfawrogi'r effaith a gaiff credoau a gwerthoedd crefyddol ac anghrefyddol ar weithredoedd ac ymddygiad moesegol a moesol, gan gynnwys fy ngweithredoedd a'm hymddygiad i.
	Rwy'n dechrau datblygu fy llais a gwrando ar leisiau eraill.	Rwy'n dechrau datblygu llais ac rwy'n gallu gwrando ar leisiau eraill. Rwy'n dechrau anghytuno heb deimlo'n flin neu'n drist, neu wneud i bobl eraill deimlo'n flin neu'n drist.	Gallaf ddefnyddio fy llais yn briodol, cefnogi pobl i ddefnyddio eu llais nhw, a gallaf anghytuno mewn modd parchus.
Ymateb personol	Rwy'n dechrau ffurfio a mynegi barn syml am bethau sy'n bwysig i mi, ac eraill.	Rwy'n gallu datblygu fy ymateb fy hun i rywffaint o'r cwestiynau dyfnach am fywyd a'u mynegi mewn ffyrdd gwahanol, dod i gasgliadau a gwneud penderfyniadau yn seiliedig ar dystiolaeth.	Rwy'n gallu mynegi fy ymateb personol, gwybodus i gwestiynau dyfnach bywyd mewn modd rhesymegol, gan ystyried gwahanol safbwyntiau.
	Rwy'n dechrau archwilio fy nghredoau a'm gwerthoedd personol.	Rwy'n datblygu fy nghredoau a'm gwerthoedd ac yn ystyried sut gallaf eu rhoi ar waith.	Rwy'n gallu ffurfio, mynegi a gweithredu mewn modd cadarnhaol mewn perthynas â'm credoau a'm gwerthoedd personol fel dinesydd gwybodus o ran moeseg.
	Rwy'n dechrau profi ac archwilio'r byd naturiol a pherthnasoedd ag eraill.	Rwy'n gallu meddwl am fy mherthnasoedd a'm cysylltiadau gydag eraill a'r byd naturiol.	Gallaf ddadansoddi fy mhrofiad o'r byd naturiol a fy hun mewn perthynas ag eraill.

	Rwy'n dechrau archwilio fy ymdeimlad o le a pherthyn.	Rwy'n datblygu ymdeimlad o le a pherthyn yng nghyd-destun fy nghynefin.	Rwy'n gallu mynegi fy ymdeimlad fy hun o le a pherthyn yng nghyd-destun fy nghynefin a gallaf werthfawrogi ei natur gymhleth ac esblygol.
--	---	---	---